

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 11 kwietnia 2025 r.

WRPS-VI.431.2.1.2025.xx

Pan

Xxx Xxx

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy

Chotcza-Józefów 60, 27-312 Chotcza

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2025, kontrolerzy: Xxx Xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz Xxx Xxx – starszy inspektor wojewódzki, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego, przeprowadzili w dniach od 10 do 12 lutego 2025 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Pana Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chotczy³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, zwanej dalej ustawą, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 10 lutego 2025 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190);

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224);

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana;

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.) – dalej ustawa;

Kontakt:

telefon: (+48) 22 695 71 00

adres e-mail: wrps@mazowieckie.pl

strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:

plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUWV-29

Niniejszym przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie pomimo nieprawidłowości** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania i w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, natomiast **pozytywnie** w zakresie realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy jest Pan Xxx Xxx od xx xxx xxx zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w wymiarze xxx etatu⁵.

Obsługę finansowo-księgową prowadzi pani Xxx Xxx – główna księgowa, zatrudniona od x xxx xxx. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w wymiarze xxx etatu.

W okresie objętym kontrolą zakres działania Ośrodka, strukturę organizacyjną oraz ogólne zasady pracy określał regulamin organizacyjny, wprowadzony przez Wójta Gminy Chotcza zarządzeniem Nr xxx/xxx z dnia 1 kwietnia 2016 r. W strukturze organizacyjnej w § 12 regulaminu wyodrębniono stanowisko „referenta ds. świadczeń funduszu alimentacyjnego”, w § 13 pkt 8 wskazano zadania „pracownika do spraw funduszu alimentacyjnego” m.in. przygotowanie i sporządzanie decyzji administracyjnych, prowadzenie dokumentacji związanej z przyznanymi świadczeniami, sporządzanie list wypłat, sprawozdawczość, udzielanie informacji klientom ubiegającym się o fundusz alimentacyjny.

W regulaminie organizacyjnym zadania dotyczące realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego przypisano stanowisku, które obecnie nie funkcjonuje. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że „referent ds. funduszu alimentacyjnego na chwilę obecną nie jest zatrudniony w tut. ośrodku. Obowiązki wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów powierzone zostały starszemu pracownikowi socjalnemu Pani Xxx Xxx” oraz że „realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie koliduje z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej”. Regulamin organizacyjny na przestrzeni 9 lat nie był aktualizowany.

⁵⁵Porozumienie w sprawie warunków pracy i płacy zawarte w dniu x xxx xxx w Chotczy;

W okresie objętym kontrolą, zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowało 2 niżej wymienionych pracowników⁶ na podstawie upoważnień Wójta Gminy Chotcza:

1. Pan Xxx Xxx – Kierownik Ośrodka, posiada wielozadaniowe upoważnienie⁷ do prowadzenia postępowań w sprawach przyznania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych i wydawania decyzji w tych sprawach, wydane na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 8b i 8c ustawy.
2. Pani Xxx Xxx – starszy pracownik socjalny (wcześniej referent ds. funduszu alimentacyjnego⁸, pracownik socjalny⁹) zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, zadania z ustawy realizuje od x xxx xxx., posiada:
 - upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji¹⁰, wydane na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 12 ust. 2 ustawy,
 - upoważnienie do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji dotyczących zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy¹¹, wydane na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 8a ustawy.

Upoważnienia były każdorazowo udzielane w formie zarządzenia Wójta Gminy Chotcza, w tym dla pani Xxx Xxx na pisemny wniosek kierownika Ośrodka.

Analiza badanych upoważnień wykazała:

- w podstawie prawnej wielozadaniowego upoważnienia kierownika, nie wskazano przepisu dotyczącego prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego tj. art. 12 ust. 2 ustawy. W treści tego upoważnienia nieprawidłowo wskazano: „do prowadzenia postępowań w sprawach przyznania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych i wydawania decyzji w tych sprawach, zamiast prawidłowo, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy „do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji” oraz zgodnie z art. 8b ustawy „do podejmowania działań wobec

⁶ Wykaz pracowników realizujących w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chotczy zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

⁷ Zarządzenie nr xxx Wójta Gminy Chotcza z xxx r.;

⁸ w okresie od xxx do xxx.;

⁹ w okresie xxx do xxx.;

¹⁰ Zarządzenie nr xxx Wójta Gminy Chotcza z dnia xxx r.;

¹¹ Zarządzenie nr xxx Wójta Gminy Chotcza z dnia xxx r.;

dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji”,

- w podstawie prawnej upoważnienia pani Xxx Xxx do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego¹² nie wskazano art. 8c ustawy, który stanowi, że „przepis 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie obowiązku określonego w art. 8a ustawy”,
- w podstawie prawnej upoważnień wskazano art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, że „wójt gminy wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa”. Ponadto nie stanowi podstawy do udzielania upoważnień,
- upoważnienia nie zawierały daty i podpisu przyjęcia ich do stosowania przez pracownika,
- Kierownik Ośrodka nadzorujący pracę podległych pracowników nie posiada upoważnienia do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, posiadała pani Xxx Xxx. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że „nie posiada upoważnienia do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji dotyczących zobowiązań dłużnika alimentacyjnego, gdyż takie upoważnienie posiada Pani Xxx Xxx, która prowadzi fundusz alimentacyjny”.

Ponadto w wyniku czynności kontrolnych ustalono, że ani Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy ani pracownik realizujący kontrolowane zadania, nie posiadali upoważnienia do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w razie zobowiązań, o których mowa 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku, gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, co jest niezgodne z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że „nie zachodziła taka konieczność. Komornik w dalszym ciągu prowadzi postępowanie dłużników alimentacyjnych i żadnego nie wyłączył ze swego postępowania”.

Pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: xxxxxxxx Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania prawidłowych upoważnień, wskazując prawidłową ich treść oraz zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie. Do dnia kontroli nie podjęto działań w celu wyeliminowania

¹² Zarządzenie nr xxx Wójta Gminy Chotcza z dnia xxx r.;

nieprawidłowości i uchybień w udzielonych upoważnieniach ani w celu uzyskania upoważnień, o których mowa powyżej.

Kierownik Ośrodka i pracownik realizujący kontrolowane zadania otrzymali do wiadomości, realizacji i stosowania zakresy czynności. Ustalono, że kierownik Ośrodka posiada zakres czynności z x xxx xxx., który nie zawiera odniesienia do zadań, które kierownik realizuje, poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej. Natomiast Pani Xxx Xxx – starszy pracownik socjalny posiada zakres czynności z x xxx xxx r.¹³ wydany dla pracownika socjalnego, w którym określono realizację kontrolowanych zadań. Od x xxx xxx r. posiada zakres czynności¹⁴ zwiększony o nowe zadania. Zakres nie został zaktualizowany z chwilą zmiany stanowiska pracy tj. od x xxx xxx r.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W sporządzonym na potrzeby kontroli zestawieniu dotyczącym liczby złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazano, że w okresie świadczeniowym 2023/2024 do Ośrodka wpłynęły 3 wnioski i wydano 3 decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w okresie świadczeniowym 2024/2025 wpłynęły 2 wnioski i wydano 2 decyzje przyznające świadczenie.

W żadnej sprawie nie odmówiono prawa do świadczenia ani nie pozostawiono wniosków bez rozpatrzenia. W kontrolowanym okresie nie wydano decyzji przyznających świadczenie z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, decyzji zmieniających wysokość świadczeń na skutek podwyższenia alimentów przez sąd, decyzji uchylających prawo do świadczeń oraz decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń. Nie odnotowano również przypadku umieszczenia osoby uprawnionej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie ani osoby uprawnionej, która zawarła związek małżeński.

Kontroli poddano 5 (100%) postępowań zakończonych wydaniem decyzji ostatecznych¹⁵ z okresu podlegającego kontroli.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następowała odpowiednio na wniosek przedstawiciela ustawowego (rodzica osoby uprawnionej), o czym stanowi art. 15 ust. 1 ustawy. Wnioski składane były w formie papierowej, opatrzone

¹³ Nr xxx;

¹⁴ Nr xxx;

¹⁵ Sprawy zakończone wydaniem decyzji : xxx, xxx, xxx, xxx, xxx;

pieczęcią z datą wpływu i parafką osoby przyjmującej wniosek. Wnioski na nowy okres świadczeniowy przyjęto w terminach określonych w art. 20 ust. 5 ustawy.

Wszystkie wnioski były kompletnie i prawidłowo wypełnione i zawierały dane określone w art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy.

Wnioskodawcy załączali do wniosków odpowiednio do sprawy inne dokumenty, stanowiące podstawę ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy, w tym: oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, wyroki sądu, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji i w 3 na 5 kontrolowanych zaświadczenia o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W żadnej z kontrolowanych spraw wnioskodawcy nie dołączyli do wniosków oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, co jest niezgodne z art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy. Nieegzekwowanie od wnioskodawców złożenia takiego oświadczenia uniemożliwia wytaczanie powództwa w sprawach o roszczenie alimentacyjne, stosownie do przepisu art. 7 ustawy. W 2¹⁶ kontrolowanych sprawach, wnioskodawcy nie dołączyli zaświadczeń organu prowadzącego postępowanie o wysokości wyegzekwowanych alimentów, co jest niezgodne z § 6 pkt 7 lit a rozporządzenia wykonawczego. Dokument ten jest wymagany prawem, a jego dostarczenie przez wnioskodawcę jest niezbędne do prawidłowego rozpatrzenia wniosku. W przypadku niekompletnego wniosku, Ośrodek ma obowiązek wezwać¹⁷ wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, czego jednostka kontrolowana nie uczyniła.

Zawarte we wnioskach oświadczenia wraz z klauzulą, o której mowa w § 2 pkt 9 rozporządzenia, jak i pouczenia były podpisane przez wnioskodawcę.

Podstawą obliczenia dochodu członków rodziny wnioskodawców w przypadku wniosków złożonych w okresie świadczeniowym 2023/2024 były dane dotyczące dochodów osiągniętych w roku 2022, w przypadku wniosków złożonych w okresie świadczeniowym 2024/2025 do obliczeń przyjęto dochody osiągnięte w roku 2023. We wszystkich sprawach

¹⁶ Sprawy zakończone wydaniem decyzji nr xxx, xxx;

¹⁷ Na podstawie § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341),

jednostka kontrolowana pozyskiwała informacje o dochodach wnioskodawców i ich członków rodzin za pomocą Systemu Informatycznego Ministerstwa Finansów. We wszystkich sprawach prawidłowo wyliczono dochody rodzin.

We wszystkich sprawach organ wywiązywał się z obowiązku pozyskiwania lub weryfikacji danych z systemów teleinformatycznych PESEL, CBB, CWU, ZUS, MEN, oraz Rynku Pracy – w zależności od sprawy.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawano osobom uprawnionym, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył miesięcznie 1 209 zł.

Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego. W 4 sprawach prawo do świadczeń ustalono na cały okres świadczeniowy, natomiast w 1 sprawie¹⁸ na okres krótszy niż świadczeniowy przyznano na osobę uprawnioną do ukończenia 18 roku życia, tj. do x xxx xxx r.” – do ukończenia nauki w szkole. W tej sprawie osoba uprawniona x xxx xxx r. ukończyła 18 lat, zatem świadczenie należało przyznać od xxx r. do xxx r. dla osoby uprawnionej do 18 r. ż., następnie od xxx do xxx r. dla osoby uprawnionej do 25 roku życia. Powyższe uchybienie nie miało wpływu na zasadność przyznania świadczenia, ponieważ osoba uprawniona uczyła się w szkole i spełniała warunki do pobierania świadczenia do xxx r.

Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, w 2 sprawach w wysokości 400 zł i 2 sprawach w wysokości 500 zł na dzieci do ukończenia przez nie 18 lat, w 1 sprawie w wysokości 400 zł na dziecko powyżej 18 r.ż.

Sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 5 ustawy oraz art. 35 § 1 Kpa.

4 na 5 badanych decyzji administracyjnych wydano zgodnie z wymogami art. 107 Kpa. Ustalono, że wszystkie decyzje zawierały prawidłowe oznaczenie organu właściwego wydającego decyzje, tj. Wójta Gminy Chotcza, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, 4 na 5 badanych decyzji zawierało uzasadnienie faktyczne

¹⁸ Decyzja nr xxx;

i prawne, jednak w 4 decyzjach było ono lakoniczne, w pozostałej 1¹⁹ decyzji uzasadnienie faktyczne nie spełniało wymogów ustalonych przepisami prawa. Wszystkie decyzje zawierały pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz wymaganą przepisami informację o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. W treści wszystkich decyzji informowano o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń (art. 19 ust. 1 ustawy) i o wynikającym z art. 23 ust. 1 ustawy obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami. Wszystkie decyzje zawierały zapis o terminie i sposobie wypłaty oraz opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

Analiza badanych decyzji wykazała, że:

- we wszystkich decyzjach administracyjnych, stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców. Prawidłowo należało wskazać, jako adresata decyzji osobę uprawnioną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego. Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o osobie uprawnionej – oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. W myśl powyższego świadczenia powinny zostać przyznane dziecku, które dopóki jest niepełnoletnie, reprezentuje je rodzic, jako przedstawiciel ustawowy. Skoro, zatem rodzic składa wniosek o świadczenie alimentacyjne, to składa go w imieniu i na rzecz dziecka, a nie we własnym imieniu. W takim przypadku stroną postępowania i adresatem decyzji powinno być dziecko z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, któremu należy doręczyć decyzję i do jego rąk wypłacić świadczenie przysługujące dziecku,
- w 1²⁰ decyzji uzasadnienie faktyczne nie spełniało wymogów art. 107 § 3 Kpa, gdyż nie wyjaśniało przesłanki przyznania świadczenia na niepełny okres świadczeniowy, w 4 decyzjach uzasadnienie faktyczne było lakoniczne. Nierzetelne sporządzenie uzasadnienia decyzji skutkuje tym, że nie jest ono zrozumiałe dla strony i nie wie, co kierowało organem, który podjął rozstrzygnięcie określonej treści. Zgodnie z art. 107 § 3 Kpa uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać, co najmniej wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł. Organ administracji publicznej obowiązany jest do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy,
- w treści wszystkich decyzji nie przytaczano art. 20 ust. 2 ustawy, który nadaje decyzjom w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności,

¹⁹ Decyzja nr xxx;

²⁰ Decyzja administracyjna nr xxx;

- w podstawie prawnej wszystkich decyzji przywołano całościowo art. 9, art. 19 i art. 20 ustawy bez wskazania szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
- w podstawie prawnej wszystkich decyzji przywołano art. 27 ust. 8 i art. 31 ust. 1 ustawy, tj. przepisy ustawy, które nie mają zastosowania.

We wszystkich sprawach decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 Kpa. W aktach spraw, stosownie do zapisu art. 46 § 1 Kpa., znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia.

Kontrola list wypłat²¹ wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacano zgodnie z wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, zgodnie z żądaniem strony wskazanej we wniosku, za miesiąc, za który przysługiwało świadczenie. Ponadto z analizy list wypłat wynika, że: w lutym, maju, lipcu, październiku, listopadzie i grudniu 2024 r. świadczenia wypłacono w innym dniu niż wskazany w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, które naliczane są od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń, do dnia spłaty. Zatem ma to istotny wpływ na prowadzoną egzekucję świadczeń. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego należy zatem wypłacać w terminach określonych w harmonogramie, a w przypadku każdej zamiany, niezwłocznie informować odpowiedni organ prowadzący postępowanie egzekucyjne. Wypłaty realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane we wniosku konto bankowe.

III. Prawidłowość realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego, jako organ właściwy wierzyciela

Kontroli poddano akta 3 dłużników alimentacyjnych²² odpowiednich do 5 akt spraw rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie świadczeniowym 2023/2024 i 2024/2025.

²¹ oraz kart zrealizowanych wypłat świadczeń;

²² Informacje o przyznaniu świadczeń z FA osobom uprawnionym: xxx, xxx, xxx, xxx, xxx;

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chotczy działając, jako organ właściwy wierzyciela we wszystkich kontrolowanych sprawach:

- przekazywał dłużnikom alimentacyjnym oraz organom właściwym dłużnika, zgodnie z art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa. Ponadto informował dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- we wszystkich sprawach występował z wnioskiem do organu właściwego dłużnika²³ o podjęcie działań wobec dłużników, co jest zgodne z art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy,
- kierował wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne, co jest zgodne z art. 27 ust. 3a ustawy. Do wniosków dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, informację o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji, co jest zgodne z art. 27 ust. 8 ustawy.

Ww. działania prawidłowo dokumentowano i terminowo realizowano. Informacje o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekazywano w dniu wydania decyzji przyznającej, wnioski o podjęcie działań wobec dłużników i przyłączenie do egzekucji przekazywano, bezzwłocznie po uprawomocnieniu decyzji przyznającej, każdorazowo listem poleconym za pośrednictwem operatora pocztowego. Jednak, we wszystkich kontrolowanych zawiadomieniach kierowanych do dłużników alimentacyjnych w podstawie prawnej wskazano art. 27 ust. 7 pkt 1 ustawy, zamiast prawidłowo art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy.

Ośrodek działając, jako organ właściwy wierzyciela przekazywał informacje o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, u których powstała zaległość za okres dłuższy niż 6 miesięcy do 3²⁴ biur z 4 wymienionych w wykazie biur umieszczonym w BIP przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Ww. informacji nie wysyłał do Krajowego Rejestru Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A., co jest niezgodne z art. 8a ustawy w związku z art. 11 a ust. 2 i z art. 12a ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. Według

²³ do GOPS xxx, xxx, xxx;

²⁴ Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A., Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A., ERIF Biura Informacji Gospodarczej S.A;

wskazanych przepisów organ właściwy wierzyciela powinien przekazać tę informację wszystkim biur znajdującym się w wykazie biur umieszczonym na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Od października 2024 r. Ośrodek nie dokonywał aktualizacji informacji przekazywanych do biur informacji gospodarczej, mimo istnienia zadłużenia alimentacyjnego obejmującego okres, co najmniej 6 miesięcy. Aktualizacja zobowiązań dłużników powinna odbywać się cyklicznie, tj. raz w miesiącu do biur wykonujących działalność gospodarczą, których wykaz znajduje się na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że „informacja o zadłużeniu nie jest przekazywana do Krajowego Rejestru Długów od 1 października 2024 r. pomimo posiadanego dostępu. Spowodowane to jest problemami technicznymi, które przez dłuższy okres czasu były rozwiązywane”.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne i nie informował sądów o przypadkach bezczynności lub wszelkich przejawach opieszałości komornika sądowego prowadzącemu postępowanie egzekucyjne oraz nie zamieszczał informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, ponieważ nie prowadził spraw, w których ww. informacje należałoby zamieszczać w KRZ.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. W podstawie prawnej wielozadaniowego upoważnienia dla kierownika nie wskazano przepisu dotyczącego prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego tj. art. 12 ust. 2 ustawy, a ponadto treść upoważnienia jest niespójna z brzemieniem art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także z art. 8b. Podstawa prawna upoważnienia powinna być spójna z jego treścią, natomiast treść upoważnienia powinna być zgodna z brzmieniem przywołanych w podstawie prawnej przepisów.
2. W treści upoważnienia dla pani Xxx Xxx do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego nie wskazano w podstawie prawnej art. 8c ustawy, który stanowi, że „przepis 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie obowiązku określonego w art. 8a ustawy”.
3. W treści wszystkich upoważnień, w podstawie prawnej wskazano art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który nie stanowi podstawy udzielania upoważnień.
4. Kierownik Ośrodka oraz odpowiedzialny pracownik za sprawy dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie posiadali upoważnienia do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w razie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku, gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, co jest niezgodne z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy.

5. Upoważnienia nie zawierały daty i podpisu przyjęcia ich do stosowania przez pracownika.
6. W żadnej sprawie do wniosku nie dołączono oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny. W żadnej z tych spraw nie zastosowano przepisów § 7 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego i nie wezwano pisemnie wnioskodawców do uzupełnienia brakującego dokumentu. W następstwie tej nieprawidłowości Ośrodek nie miał możliwości do wytaczania powództwa o roszczenie alimentacyjne wobec innych osób zobowiązanych, stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy.
7. W 2 sprawach na podstawie niekompletnej dokumentacji, tj. bez wymaganego zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie o wysokości wyegzekwowanych alimentów prowadzono postępowania i wydano rozstrzygnięcia. Nie zastosowano przepisów § 7 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego i nie wezwano pisemnie wnioskodawców do uzupełnienia zaświadczeń organu prowadzącego postępowanie o wysokości wyegzekwowanych alimentów.
8. W wydanych decyzjach administracyjnych:
 - nieprawidłowo oznaczono stronę postępowania i adresata decyzji. Stroną postępowania i adresatem decyzji nie była osoba uprawniona tylko jeden z rodziców, co jest niezgodne z art. 2 pkt 11 ustawy,
 - w podstawie prawnej powołano cały art. 9, art. 19 i art. 20 ustawy, bez wskazania szczegółowych odpowiednich dla sprawy jednostek redakcyjnych tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
 - w podstawie prawnej przywołano art. 27 ust 8 i art. 31 ust. 1 ustawy, tj. przepisy niemające zastosowania,
 - w treści wszystkich decyzji nie przytaczano art. 20 ust. 2 ustawy, który nadaje decyzjom w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego klauzulę natychmiastowej wykonalności,
 - w 1 decyzji uzasadnienie faktyczne nie odpowiadało wymogom art. 107 § 3 Kpa, ponieważ nie wyjaśniono stronie przesłanki przyznania świadczenia na niepełny okres świadczeniowy, w 4 decyzjach uzasadnienia faktyczne było lakoniczne.
9. W lutym, maju, lipcu, październiku, listopadzie i grudniu xxx r. świadczenia wypłacono w innym dniu niż wskazany w harmonogramie wypłat przekazanym do organów egzekucyjnych. O zamianie terminu wypłat świadczeń nie informowano odpowiedniego organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne.
10. W zawiadomieniach kierowanych do dłużnika, w podstawie prawnej wskazano art. 27 ust. 7 pkt 1 ustawy, zamiast prawidłowo art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy,
11. Nie przekazano informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do Krajowego Rejestru Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A, co jest niezgodne z art. 8 a ustawy.

12. Od października 2024 r. nie dokonywano aktualizacji informacji przekazywanych do biur informacji gospodarczej, pomimo istnienia zadłużenia alimentacyjnego obejmującego okres co najmniej 6 miesięcy.

Uwagi i wnioski:

1. W regulaminie organizacyjnym zadania dotyczące realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego przypisano stanowisku, które w rzeczywistości nie funkcjonuje.
2. Kierownik Ośrodka posiada zakres czynności z 1 kwietnia 2016 r., który nie zawiera odniesienia do zadań, które realizuje, poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej.
3. Pani Xxx Xxx posiada zakres czynności m.in. do realizacji kontrolowanych zadań wydany dla pracownika socjalnego, który nie został zaktualizowany z chwilą zmiany stanowiska pracy.
4. Nie zastosowano się do wytycznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień pod względem ich poprawności, jak również do dnia kontroli nie udzielono upoważnień do realizacji zadań określonych w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy, do czego zobowiązano gminę w przesłanym piśmie.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w zakresie upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Chotcza oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy, natomiast za nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chotczy oraz pracownik realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuje Pana Kierownika do:

1. Podjęcia działań w celu uzyskania od Wójta Gminy Chotcza prawidłowo udzielonego upoważnienia dla Pana, jako Kierownika tj. zgodnego z treścią art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Podjęcia działań w celu uzyskania od Wójta Gminy Chotcza, na pisemny wniosek Pana Kierownika, prawidłowo udzielonego upoważnienia dla Pani Xxx Xxx do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego tj. z uwzględnieniem właściwej podstawy prawnej.
3. Niewskazywania w podstawie prawnej upoważnień art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który nie stanowi podstawy udzielania upoważnień do realizacji zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
4. Podjęcia działań w celu uzyskania od Wójta Gminy Chotcza dla Pana, jako Kierownika i dla pracownika realizującego zadania z ustawy upoważnień do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia

6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w razie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku, gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące, zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy.

5. Zawierania w upoważnieniach daty i podpisu przyjęcia ich do stosowania przez pracownika.
6. Kompletowania dokumentacji spraw zgodnie z przepisami ustawy oraz obowiązującego rozporządzenia wykonawczego, a w przypadku złożenia wniosku bez wymaganego oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji stosowania się do obowiązku wynikającego z § 7 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego tj. pisemnego wzywania do jego uzupełnienia pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.
7. Prowadzenia postępowań administracyjnych i wydawania rozstrzygnięć na podstawie kompletnej dokumentacji. Przyjmowania wniosków z zachowaniem większej staranności i uważności, a w przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie o wysokości wyegzekwowanych alimentów stosowania się do obowiązku wynikającego z § 7 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego tj. pisemnego wzywania do ich uzupełnienia pod rygorem pozostawienia ich bez rozpatrzenia.
8. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - wskazywania, jako stronę postępowania oraz adresata, małoletnie dziecko uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem, że działa przez przedstawiciela ustawowego, zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy,
 - uwzględniania w podstawie prawnej odpowiednich do sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych artykułów ustawy, tj. ustęp, punkt, litera, tiret,
 - uwzględniania w podstawie prawnej wyłącznie tych przepisów, które mają zastosowanie w sprawie, tj. niewskazywania w decyzjach przyznających art. 27 ust. 8 i art. 31 ust. 1 ustawy,
 - wskazywania w decyzjach, z wyjątkiem decyzji w sprawach dotyczących nienależnie pobranych świadczeń, treści art. 20 ust. 2 ustawy, który stanowi o tym, że decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności,
 - zawierania uzasadnienia faktycznego zgodnego z uregulowaniami art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego. Odstąpienia od lakonicznego, ogólnikowego uzasadnienia decyzji. Zawierania uzasadnienia odnoszącego się do wszystkich kwestii ważnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym wyjaśnienia dot. powodu przyznania świadczenia na niepełny okres świadczeniowy.
9. Terminowego wypłacania przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. w terminach wskazanych w decyzjach administracyjnych i harmonogramach wypłat

przekazanych do organów egzekucyjnych. Niezwłocznego informowania organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o zmianie terminu wypłaty świadczeń.

10. W podstawie prawnej zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań wskazywania art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 ustawy, zamiast art. 27 ust. 7 pkt 1 ustawy.
11. Przekazywania, co miesiąc, do wszystkich biur wskazanych w BIP przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych z tytułu powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ponadto zwraca się uwagę na konieczność:

1. Dostosowania Regulaminu Organizacyjnego do obecnie funkcjonującej struktury organizacyjnej.
2. Dostosowania zakresu czynności Pana Kierownika do faktycznie realizowanych zadań.
3. Podejmowania działań w celu aktualizacji zakresów czynności pracowników w przypadku zmian, w szczególności w zakresie nazwy stanowiska. Zaktualizowania zakresu czynności Pani Xxx Xxx.
4. Stosowania się do wytycznych MUW w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanego zadania.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego
Katarzyna Kieszek
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan Xxx Xxx Wójt Gminy Chotcza

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Przetwarzamy Państwa dane osobowe wyłącznie w celu wykonania zadań Administratora, które wynikają z przepisów prawa oraz zadań realizowanych w interesie publicznym. Więcej informacji znajdują Państwo na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/Przetwarzanie-danych-osobowych>, w zakładce „O urzędzie” – „Przetwarzanie Danych Osobowych”